

Giáo sư Phan Huy Lê: Nhân vật lịch sử “anh hùng Lê Văn Tám” hoàn toàn không có thật

20 Tháng Ba 2005

Phan Huy Lê

HÀ NỘI - Tại một cuộc họp của hãng phim truyền hình Việt Nam vào cuối tháng 2 năm 2005 tại Hà Nội, giáo sư Phan Huy Lê đã tiết lộ: “Nhân vật lịch sử ‘anh hùng Lê Văn Tám’ hoàn toàn không có thật!” Ông cũng khẳng định lại điều này trong cuộc phỏng vấn dành cho báo Người Việt.

Cuộc họp tại Hà Nội, trong đó có mặt một số phóng viên báo chí, nhằm thông báo rằng trong năm 2005, hãng phim truyền hình Việt Nam (thuộc đài truyền hình VN) sẽ thực hiện chương trình sản xuất 100 tập phim hoạt hình nội dung lịch sử dân tộc Việt Nam. Giáo sư Phan Huy Lê, hiện là Chủ tịch Hội Khoa Học Lịch Sử Việt Nam, là một trong hai nhà sử học được mời dự cùng với nhà sử học Dương Trung Quốc.

Trong phần phát biểu về tính chân thực của các nhân vật lịch sử, đột nhiên giáo sư Phan Huy Lê “nhớ lại”: “Tôi còn một món nợ với anh Trần Huy Liệu mà đến nay chưa trả được. Đó là lúc anh Liệu làm bộ trưởng bộ tuyên truyền (sau cách mạng tháng Tám 1945, Trần Huy Liệu làm bộ trưởng bộ tuyên truyền và cổ động), anh Trần Huy Liệu tự viết về nhân vật Lê Văn Tám, một thiếu nhi tự tử tẩm xăng vào người và chạy vào đốt kho xăng giặc Pháp ở Thị Nghè”.

Giáo sư Phan Huy Lê nói thêm về lời nhắn gửi của ông Trần Huy Liệu: “Lúc sáng tác ra câu chuyện Lê Văn Tám, anh Liệu có nói với tôi rằng: “Bây giờ vì nhiệm vụ tuyên truyền nên tôi viết tài liệu này, sau này khi đất nước yên ổn, các anh là nhà sử học, các anh nên nói lại giùm tôi, lỡ khi đó tôi không còn nữa.”

Trần Huy Liệu được xem là một trong những nhà sử học hàng đầu và nhiều quyền lực tại miền Bắc VN những năm sau 1945, ngang hàng với Tố Hữu. Ông Liệu giữ chức Viện Trưởng Viện Sử Học Việt Nam và mất năm 1969.

Tại cuộc họp, giáo sư Phan Huy Lê cũng đề cập đến chi tiết phi lý trong câu chuyện ngọn đuốc

sống Lê Văn Tám: “Cậu bé Lê Văn Tám sau khi tẩm xăng vào người và tự châm lửa đốt, vẫn còn khả năng chạy từ ngoài vào kho xăng với quãng đường 50 mét. Tôi đã hỏi một số bác sĩ, và họ cho rằng với sức nóng của lửa xăng, một em bé không thể chạy xa như vậy”.

Điều đáng ngạc nhiên là sau khi giáo sư Phan Huy Lê tiết lộ sự thật về Lê Văn Tám, không một tờ báo hay một cơ quan truyền thông nào của Việt Nam đăng tin này.

Câu chuyện về việc lật lại sự vô lý của nhân vật anh hùng Lê Văn Tám vài năm qua cũng đã được giới sử học mang ra bàn luận trong đó có bài viết của ông Dương Quang Đông trên tạp chí Xưa & Nay (thuộc Hội khoa học lịch sử VN) số 154 (202)-XII- hồi năm 2003, và mới nhất là của tác giả Quang Hùng nhan đề “Nghĩ về hình tượng Lê Văn Tám” trên báo Thế Giới (Hà Nội) số 39 (154) ra ngày 27/9/2004, nhưng đây là lần đầu tiên câu chuyện “không có thật” này được chính thức công nhận từ một người có trách nhiệm cao nhất của giới sử học tại Việt Nam hiện nay, giáo sư Phan Huy Lê.

Tưởng xin nhắc lại về nhân vật anh hùng Lê Văn Tám: Bất cứ ai đã từng là học trò tại miền Bắc VN những năm trước 1975 và cả Việt Nam sau 1975 đều biết về câu chuyện Lê Văn Tám, một thiếu niên hơn 10 tuổi, bán đậu phộng rang vì lòng yêu nước căm thù giặc Pháp đã tẩm xăng vào người làm “ngọn đuốc sống” đốt kho đạn giặc tại Thị Nghè thành phố Sài Gòn vào ngày 1 tháng 1 năm 1946.” Câu chuyện về người thiếu niên dũng cảm này đã đưa vào sách giáo khoa dành cho lớp 4 hoặc lớp 5. Câu chuyện này được truyền tụng tới mức rất nhiều tỉnh và thành phố của VN lấy tên Lê Văn Tám đặt cho các trường học, tượng đài, công viên, đường phố. Tại các trường học, tên Lê Văn Tám cũng được đặt cho các Chi Đội, Liên Đội thuộc tổ chức “Đội Thiếu Niên Tiền Phong.”

Trong một cuộc trả lời phỏng vấn qua điện thoại với báo Nhật báo Người Việt hôm Thứ Sáu (18 tháng 3 năm 2005), Giáo sư Phan Huy Lê đã xác nhận việc ông công bố sự thật về nhân vật Lê Văn Tám tại cuộc họp hồi cuối tháng 2 vừa qua.

Giáo sư Phan Huy Lê cho biết: “Là những nhà sử học, chúng tôi phải giữ một thái độ trung thực và phải tiếp cận với sự việc càng rõ ràng càng tốt và vì thế tôi đã công bố “lời nhắn nhủ” của anh Trần Huy Liệu.”

Người Việt: Thưa giáo sư, ông Trần Huy Liệu nói điều ấy với giáo sư vào thời gian nào?

GS Phan Huy Lê: Lúc ấy ông Trần Huy Liệu đang là Viện trưởng Viện sử học VN. Ông nói câu chuyện này với tôi rất nhiều lần vào những năm của thập kỷ 1960, vài năm trước khi ông Liệu mất. Không chỉ nói với mình tôi, ông Liệu còn nói cả với những người đồng nghiệp của tôi là hai nhà sử học Nguyễn Đình Thanh và Nguyễn Công Bình, hiện nay cả 2 người này vẫn còn sống. Theo lời ông Trần Huy Liệu, việc tuyên truyền hình ảnh nhân vật Lê Văn Tám như một anh hùng có thật là nhằm động viên tinh thần chiến đấu của quân dân trong những năm đánh Mỹ.

Người Việt: Đây có phải là lần đầu tiên giới sử học VN tuyên bố nhân vật lịch sử Lê Văn Tám là không có thật?

GS Phan Huy Lê: Câu chuyện về Lê Văn Tám đã được giới sử học mang ra bàn luận trong nhiều năm qua, nhưng vẫn chưa có công bố nào cụ thể và chính thức trên các phương tiện truyền thông nhà nước. Tôi cũng đã được nghe về một cuộc bàn luận về nhân vật Lê Văn Tám trên đài BBC. Riêng về bản thân tôi, là một nhà sử học, tôi đã và đang viết bài để công bố sự thật về nhân vật này một cách chi tiết và thấu đáo nhất dưới góc nhìn của lịch sử và tôi dự định trong thời gian sớm nhất.

Người Việt: Thưa giáo sư, tại sao lại không công bố sớm hơn sự kiện này?

GS Phan Huy Lê: Bởi vì, trong năm nay, nhà nước đang chuẩn bị rất nhiều ngày lễ lớn, trong đó có ngày 30 tháng 4. Tôi muốn công bố bài viết của mình trong một điều kiện bình thản hơn và không muốn việc của mình bị cuốn vào các sự kiện lớn khác. Tôi đang chờ đợi một dịp thuận lợi và nhất định là tôi sẽ làm.

Người Việt: Xin cảm ơn giáo sư.

Khôi Nguyên, Người Việt

20/03/2005

Nguồn: <https://hung-viet.org/a10017/giao-su-phan-huy-le-nhan-vat-lich-su-anh-hung-le-van-tam-hoan-toan-khong-co-that>

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN
www.vietnamvanhien.info

An Lạc & Tự Chủ

TỦ SÁCH VĂN HIẾN TRÊN MẠNG VỚI HƠN 11500 TÁC PHẨM & TIẾT MỤC